FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ~IVILI

IM}ALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM it-Tlieta, 5 ta' Marzu, 2002

Kaw\a Numru 14
~itazz. Nru. 2023/00JRM

Oleg **SEVOSTIANOV**

vs

Ilia **TOURKEVITCH** u Independent Special Services (Malta) Limited

Il-Qorti:

Rat l-att ta`-~itazzjoni mressaq fis-27 ta' Settembru, 2000, li bih l-attur ippremetta:

Illi f'Lulju 1999 il-konvenut ippropona lill-attur li jo]loqlu \ewg so`jetajiet kummer`jali, wa]da tkun registrata f'Malta

u o]ra tkun re[istrata fi New Zealand, f'liema so`jetajiet il-konvenut kellu jokkupa l-kariga ta' segretarju;

Illi l-attur avvan\a lill-konvenut u lis-so`jeta' konvenuta s-somma ta' tmienja u ]amsin elf dollaru Amerikan bil-g]an spe`ifiku li jkunu re[istrati dawn iz-\ew[so`jetajiet kummer`jali u biex dawn ikunu jistg]u jibdew joperaw fin-negozju tal-ikel;

Illi l-konvenuti kienu responsabbli mill-nefqa u t]addim tal-fondi avvan\ati mill-attur;

Illi b]ala mandatarji l-konvenuti huma responsabbli li jag]tu rendikont ai termini tal-artikolu 1875 tal-Kap. 16 tal-Li[ijiet ta' Malta;

Illi l-konvenut inganna lill-attur billi kostantement indikalu li l-istess attur kien l-azzjonista u direttur tas-so`jetajiet re[istrati, filwaqt li l-konvenut kien is-segretarju ta' l-istess so`jetajiet;

Illi bi trasferimenti ta' fondi effettwati mill-konvenuti, jew min minnhom, il-fondi originarjament fdati g]and il-konvenuti ma g]adhomx rintra``jabbli u konsegwentement l-attur [ie defrawdat mill-konvenuti, jew min minnhom;

Illi l-attur interpella diversi drabi lill-konvenuti sabiex jag]tu rendikont ta' dak kollu li r`evew in konnessjoni mal-mandat mog]ti lilhom, u ta' kif setg]u intefqu l-imsemmija fondi, izda l-istess konvenuti baqg]u inadempjenti;

G]alhekk l-attur talab lil din l-Onorabbli Qorti g]aliex m'g]andhiex g]ar-ragunijiet premessi, u prevja kull dikjarazzjoni o]ra ne`essarja:

1. Tiddikjara li l-konvenuti, jew min minnhom, huma debituri ta' l-attur wara li l-istess attur avvan\alhom fondi, liema fondi l-istess konvenuti naqsu li jiggustifikaw l-infiq tag]hom jew li b'xi mod jag]tu rendikont tag]hom;

2. Tillikwida, okkorrendo bl-opera ta' perit komputista, l-ammont li l-konvenuti naqsu li jiggustifikaw l-infiq tieg]u jew li jag]tu rendikont tieg]u;

3. Tikkundanna lill-konvenuti, jew min minnhom, i]allsu lill-attur l-ammont hekk likwidat;

Bl-ispejje\, inkluzi dawk ta' l-ittra interpellatorja tal-10 ta' Marzu 2000, u bl-img]axijiet legali sad-data tal-pagament effettiv kontra l-konvenuti, jew min minnhom, li huma minn issa n[unti g]as-subizzjoni, u bir-riserva g]al kull azzjoni fil-li[i;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-attur;

Rat id-Degriet tag]ha tat-8 ta' Jannar, 2001, li bih laqg]et it-talba tal-attur fir-Rikors tieg]u tal-5 ta' Jannar, 2001, biex jinnotifika lill-im]arrkin bil-mezz tal-affissjoni u tal-pubblikazzjoni;

Rat illi l-im]arrkin, notifikati kif imiss bil-pubblikazzjoni fil-Ga\\etta tal-Gvern[1], f'[urnal lokali[2], u bl-affissjoni[3] fit-13 ta' Frar, 2001, baqg]u ma ressqux Nota tal-E``ezzjonijiet fi\-\mien imfisser fil-li[i, u b'hekk jidher li waqg]u kontuma`i;

Rat ir-Rikors imressaq mill-im]arrek fis-16 ta' Mejju, 2001[4], li bih, u g]ar-ra[unijiet hemm imsemmija, talab li din il-Qorti

[1] Pa[. 12 tal-pro`ess
[2] Pa[. 14 tal-pro`ess
[3] Pa[. 16 *tergo* tal-pro`ess
[4] Pa[. 22 tal-pro`ess

jog][obha t]allih ifisser ir-ra[unijiet tal-kontuma`ja tieg]u, u li jikkontesta l-kaw\a mag]mula kontrih;

Semg]et ix-xhieda tal-im]arrek;

Semg]et it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar l-episodju tal-kontuma`ja;

Rat l-atti tal-kaw\a;

Rat id-Degrieti tag]ha tal-5 ta' {unju, 2001, u tal-21 ta' {unju, 2001, li bihom]alliet il-kaw\a g]ad-de`i\joni dwar il-kontuma`ja tal-im]arrek;

Ikkunsidrat:

Illi din hi kaw\a fejn l-attur qieg]ed ifittex lill-im]arrkin biex jag]tuh kont ta' flejjes li g]addielhom b'g]an li ji[u re[istrati kumpanniji, u li jrodduhomlu lura;

Illi r-ra[uni mressqa 'l quddiem mill-im]arrek Tourkevitch biex ifisser ilg]ala naqas li jressaq Nota tal-E``ezzjonijiet hi li huwa qatt ma kien notifikat bl-atti tal-kaw\a u kien sar jaf biha biss meta l-attur]arrek lil `erta Vera Pobezimova f'April, 2001[5], biex titla' tixhed fis-smig] tal-5 ta' {unju, 2001, u kienet din li g]arrfitu li kien hemm kaw\a kontrih;

Illi, qabel xejn, il-Qorti tinnota li r-rikors jidher li sar mill-im]arrek biss u f'ismu. Dan ifisser li l-kumpannija m]arrka la g]amlet talba u lanqas qeg]da tistenna li tit]alla tne]]i l-kontuma`ja tag]ha;

Illi l-kwestjoni quddiem din il-Qorti skond ir-Rikors tal-im]arrek, hija dik li tirrigwarda l-kontuma`ja tieg]u u mhux

[5] Pa[. 20 tal-pro`ess

is-siwi tan-notifika. G]alhekk, din il-Qorti sejra tillimita ru]ha g]all-konsiderazzjoni tat-talba kif imfassla fir-rikors, u mhux sejra tqis il-kwestjoni tas-siwi tan-notifika, li, g]alhekk, g]andha titqies b]ala `irkostanza meg]luba u mg]oddija;

Illi, kif [ie de`i\ minn dawn il-Qrati g]add ta' drabi, il-kontuma`ja m'g]andhiex titqies b]ala stqarrija jew ammissjoni ta' dak li qieghed jintalab mill-parti attrici[6]: g]all-kuntrarju, il-kontuma`ja tqieset b]ala kontestazzjoni, u l-bdil li sar fil-li[i pro`edurali fl-artikolu 158 bl-Att XXIV tal-1995 jidher li jtenni din il-fehma. Min-na]a l-o]ra, l-istitut tal-kontuma`ja huwa msejjes fuq il-presuppost li l-im]arrek, bin-nuqqas tieg]u li jwie[eb g]ax-xilja u t-talba tal-parti attri`i, ikun wera dispett lejn is-sej]a tal-Qorti biex jidher quddiemha, liema dispett il-li[i t]ares lejh b]ala g]amil li jist]oqqlu piena - dik li ma jkunx jista' jinda]al fit-tressiq ta' provi - b]ala element ta' disordni so`jali[7];

Illi, fuq ix-xaqliba l-o]ra, u min]abba l-effett irriversibbli li l-kontuma`ja [[ib mag]ha, il-Qrati tag]na dde`idew li r-rigorosita' tal-pro`edura g]andha ti[i applikata u mfissra b'mod restrittiv fis-sens li fejn il-Qorti tkun soddisfatta li ma kien hemm l-ebda nuqqas volut min-na]a tal-persuna m]arrka li jista' jammonta g]al ]tija, m'g]andu jkun hemm l-ebda diffikulta' li l-kontuma`ja titqies [ustifikata[8];

---

[6] Ara, per e\empju, Kumm. **24.11.1934** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Wismayer noe vs Magro*** (Kollez. Vol: **XXIX.iii.35**)

[7] App. ~iv. **21.5.1993** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Joseph Vella pro et noe vs John Vella***

[8] P.A. **4.7.1991** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Vella noe vs Ellul*** (Kollez. Vol: **LXXV.iii.729**)

Illi jrid jing]ad ukoll li meta u jekk il-Qorti ssib li l-kontuma`ja tal-im]arrek hija [ustifikabbli u t]alli lil dik il-parti tressaq id-difi\a tag]ha, ma tkunx b'daqshekk biss titqies li qeg]da tikkastiga lill-attur, imma biss tre[[a' f'postu l-ekwilibriju tal-partijiet fl-a]jar istruzzjoni tal-[udizzju. Wara kollox, kull min jifta] kaw\a kontra parti o]ra (g]alkemm, x'aktarx, jittama g]all-kuntrarju) dejjem jistenna li l-parti l-o]ra, malli tir`ievi l-atti ta`-~itazzjoni sejra tressaq il-kontestazzjoni tag]ha;

Illi l-prin`ipji li jirregolaw jekk il-kontuma`ja hijiex bi]tija jew le, [ew g]add ta' drabi mfissra u elenkati. Il-prin`ipji huma li: (a) il-kontuma`ja mhix [ustifikata jekk kienet volontarja; (b) jew jekk kienet kolpu\a; (`) li je]tie[ li biex tkun [ustifikata ti[i murija ra[uni mist]oqqa g]as-sudisfazzjon tal-Qorti; (d) liema ra[uni [usta trid tissarraf f'impediment le[ittimu; (e) li tali impediment irid ikun indipendenti mir-rieda tal-persuna kontuma`i[9]; minbarra dan, (f) sabiex \ball ikun meqjus b]ala impediment le[ittimu, irid ikun \ball invin`ibbli b'mod li ([) l-impediment le[ittimu li j\omm lill-parti milli tressaq id-difi\a tag]ha irid ikun dik li bnadi o]ra ssej]et b]ala *una necessita' impellente di chiamata ad altri doveri imprescindibili*[10]; u (]) li l-impossibilita' li l-im]arrek jikkontesta t-talba jew li jidher g]as-subizzjoni trid tkun gravi u fi\ika, u e``ezzjonalment biss, wa]da morali[11];

Illi sa minn dejjem, il-Qrati tag]na qiesu li jag]mlu differenza bejn il-kontuma`ja ta' tort u dik [ustifikabbli. Huma ssoktaw b'din il-linja wkoll sa dawn l-a]]ar \minijiet billi iddistingwew bejn dak l-im]arrek li juri di\interess assolut u l-ie]or li, kieku mhux g]ax kien mi\mum minn xi `irkostanza b]al dik imsemmija aktar 'il fuq, juri kull fehma

[9] App. Kumm. **20.1.1996** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Mizzi et noe vs Navarro*** (Kollez. Vol: **LXXX.ii.234**)

[10] App.~iv. **29.5.1937** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Cassar vs Vassallo*** (Kollez. Vol: **XXIX.i.1581**)

[11] Ara, per e\empju, App. ~iv. **12.12.1975** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Paul Grixti vs Direttur tax-Xog]lijiet Pubbli`i***; u P.A. **27.2.1995** fil-kaw\a fl-ismiijiet ***Naudi Montaldo nomine vs Xuereb*** (Kollez. Vol: **LXXIX.ii.1214**)

li jikkontesta l-kaw\a u li ma la]aqx g]amel dan g]al ra[uni li ma kienx ja]ti g]aliha[12];

Illi dwar x'jag]mel kontuma`ja wa]da kolpu\a, din il-Qorti tag]mel riferenza g]al dak li qalet il-Qorti tal-Appell f'sentenza tag]ha tas-**7 ta' Marzu, 1994**, fil-kaw\a fl-ismijiet Joseph Delceppo vs Onorevoli Raymond Bondin et, fejn ing]ad li "il-kolpa tikkonsisti fl-omissjoni tal-konvenut li, in konformita' mad-doveri imposti mil-li[i, jonqos li jag]mel l-arran[amenti ne`essarji, fid-dar u fil-post tax-xog]ol, biex jaslu g]andu l-ittri re[istrati li jaslulu, jew meta jag]mel dawk l-arran[amenti imbag]ad jonqos li jsir jaf b'dak li suppost ikun jaf. . . .Il-ka\ijiet fejn ikun hemm nuqqasijiet pruvati tat-terzi persuni li jir`ievu l-atti bil-posta, jitolbu konsiderazzjoni o]ra, u li jridu ji[u ri\oluti skond il-konkretezza ta' kull ka\";

Illi minbarra dan, il-prin`ipju ewlieni tal-]aqq naturali tal-*audi alteram partem* jitfa' responsabbilta' mhux \g]ira fuq il-[udikant li jg]arbel bl-akbar reqqa u qies xilja li twassal lil xi wa]da mill-partijiet li ti[i mi\muma milli tressaq il-ka\ tag]ha quddiem it-tribunal li jkun[13];

Illi, fil-ka\ pre\enti, l-im]arrek xehed li mill-1995 'l hawn huwa jg]ix f'Malta, i\da jsiefer bosta drabi matul is-sena, g]alkemm matul l-a]]ar sena kien baqa' dejjem f'Malta. Jirri\ulta li, matul l-a]]ar sena u xahar qabel ma xehed, bidel l-indirizz tal-post fejn jg]ix minn tal-anqas tliet darbiet. L-affissjoni saret ma' bieb ta' post li huwa jg]id li kien ilu ma jg]ix fih i\jed minn sena. L-ilsien li jit]addet bih huwa r-Russu, i\da jifhem u b'xi mod jit]addet bl-ilsien Ingli\ ukoll. Huwa tenna li sar jaf bil-kaw\a meta r`ieva l-*fax* ming]and Vera (Pobezimova) fil-11 ta' Mejju, 2001[14]. Fil-kontro-e\ami ta tag]rif ukoll dwar l-indirizz re[istrat tal-kumpannija m]arrka u s-sehem li huwa g]andu fit-tmexxija tag]ha. L-i\jed importanti, fil-fehma tal-Qorti, hija x-xhieda tieg]u

[12] P.A. **9.12.1993**, fil-kaw\a fl-ismijiet ***Gloria Beacom vs Anthony Spiteri Staines*** (Kollez. Vol. **LXXVII.iii.195**)
[13] P.A. RCP **16.3.1999** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Dr Christopher Muscat vs Raymond Bu[eja noe***
[14] Xhieda tal-im]arrek, f'Pa[. 26 tal-pro`ess

dwar laqg]at li kellu mal-attur fl-a]]ar \minijiet, fejn jg]id li lill-attur kien tah sa]ansitra l-indirizz il-[did tieg]u u wkoll in-numru tat-telefon `ellulari tieg]u f'ka\ li kien jixtieq ikellmu. Minkejja dawn il-laqg]at, l-attur qatt ma qallu li kien]arrku;

Illi meta wie]ed iqis dawn i`-`irkostanzi kollha, g]andu jo]ro[li l-im]arrek tassew ma kienx jaf li nbdiet kaw\a kontrih. Ukoll kieku kien jaf li hemm xi problema mal-attur, dan il-fatt wa]du ma jistax iservi biex jitfa' dell ta' traskura[ni fuq l-im]arrek dwar in-nuqqas tieg]u li jressaq Nota tal-E``ezzjonijiet f'waqtha. G]al din il-Qorti, ix-xewqa li l-im]arrek jikkontesta l-azzjoni tal-attur m'hijiex wa]da fierg]a ma]suba biss biex ittawwal bla b\onn il-kaw\a: il-Qorti ssib li l-im]arrek a[ixxa b']effa hekk kif sar jaf li hemm il-kaw\a. Fid-dawl tal-prin`ipji msemmija u mfissrin i\jed 'il fuq, ma jidhirx li l-im]arrek Tourkevitch kien ]ati ta' traskura[ni f'dik li tidher b]ala l-kontuma`ja tieg]u;

Illi, meta jkun hemm ka\ b]al dan, fejn ma tin[ieb l-ebda prova serja li l-im]arrek kien ja]ti g]an-nuqqas apparenti tieg]u, u fejn l-istadju tal-kaw\a g]adu daqshekk bikri, tkun qeg]da ssir in[ustizzja mal-im]arrek li ji[i mi`]ud il-jedd li jiddefendi lilu nnifsu. Meta ma' dan, wie]ed iqis ukoll il-fatt li l-im]arrek huwa persuna li l-ilsien ewlieni tag]ha huwa r-Russu u mhix mid]la]afna tal-ilsna li bihom jitressqu l-atti [udizzjarji ta' din il-Qorti[15], allura l-g]a\la favur li dik il-persuna tit]alla tikkontesta l-kaw\a tkun aqwa minn dik fejn il-jedd li tiddefendi ru]ha ji[i mi`]ud;

G]al dawn ir-ra[unijiet il-Qorti qeg]da tidde`iedi billi:

Issib li l-im]arrek wera ra[uni tajba bi\\ejjed biex jit]alla jikkontesta l-kaw\a u qeg]da g]alhekk tag]tih g]oxrin (20) jum millum biex iressaq Nota bl-e``ezzjonijiet tieg]u.

L-ispejje\ ta' din il-kwestjoni jibqg]u biex ji[u de`i\i mas-sentenza a]]arija.

---

[15] Ara P.A. RCP **31.5.2000** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Middle Sea Insurance plc vs Abdel Remi Esam***

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
5 ta’ Marzu, 2002

Charles Falzon,
Deputat Re[istratur,
5 ta’ Marzu, 2002